

Miért csak három van?

Kilátás a fővárosra

Jó lenne a Hármashatárhegyen is

Budapest meglehetősen, rabul ejtő szépségét Rio de Janeiroéhoz szokták hasonlítani. És valóban, természeti adottságai méltán jogosítják fel arra, hogy a legszebb világvárosok között emlegessék. Mi magyarok, büszkék vagyunk Budapest szépségére, a külföldiek elismeréssel, elragadtatással nyilatkoznak róla — mégis, a Budapest útikalauzban még csak néhány soros utalás sem található arra, hogy honnan tárul elénk a legszebb panoráma, hol található és hogyan közelíthetők meg kilátótoronyaink.

A főváros legmagasabb pontja a János-hegy 529 méter magas csúcsa. A tetejére épített kilátótorony — különösen pompázatos esti kivilágításban — Budapestnek szinte minden pontjáról látható. A díszes, impozáns torony építésének gondolata már 1902-ben felmerült — a Nemzetközi Szállodások Budapesten tartott 31. Kongresszusán Glück Frigyes javasolta kilátó építését a János-hegyre. Gyűjtés indult, amelynek során 51 ezer korona gyűlt össze. A tervek elkészítésével Schulek Frigyeset bízták meg. 1908 tavaszán kezdték építeni a 26 méter magas, 16,5 méter átmérőjű tornyot. A korabeli Európa ilyen jellegű alkotásainak egyik leghatalmasabbját Erzsébet királynőről nevezték el, és ünnepélyes keretek között 1910 szeptemberében adták ki.

A János-hegyi kilátóban ma étterem is működik, és reggeltől késő estig csoportos és egyéni kirándulók szá-

renoválás és a rendszeres takarítás, hiszen a látogatók itt is otthagyják „emlékeiket”.

Közismert kilátótoronyunkat, a János-hegyit, aránylag egyszerű megközelíteni, megtalálni. Ezzel szemben a Rózsadomb hegy-csoportjának legszebb fekvésű, ma már villaszerűen beépített tagját, a Szemlő-hegyet megtalálni csak a véletlen szerencse, vagy a körkény lakóinak segítségével lehet. Egyik magaslatán szépen gondozott parkban áll a József-hegyi kilátó kis kőtoronycsúcsa. Annak ellenére, hogy a tenger szintjétől csak alig 130 méterre vagyunk ezen a ponton, megkapóan szép kilátás tárul elénk. Különösen a Várnegyed szokatlan perspektívája és a Gellérthegy Dunába szakadó nagy sziklatömbje érvényesül innen nagyon szépen.

Ugyancsak megéri a keresés fáradságait a Guger-, vagy Látó-hegy Árpád kilátója. Glück Frigyes tervezte a kőből, fából emelt építményt. A kilátás ugyan erről a helyről nem ölel fel nagy távolságokat, de különösen a kivilágított város megkapó esti látványa miatt keresik fel sokan. Leginkább azonban a kisgyermekkel ide látogatóknak nyújt kellemetlen élményt a hozzá vezető úton, közvetlen környékén, sőt még az építményben is szanaszét heverő boros és sörös palackok kezét-lábat sértő „földi” maradványai. Az egyébként is zai keresik fel. Itt-ott ráférne egy kis

gusztustalan szemétszöveg olykor igen veszélyessé is válhat.

Az eddig említett kilátótoronyokat hosszú évtizedekkel ezelőtt emelték, felismervén fővárosunk földrajzi fekvésének idegenforgalmilag is hasznosítható nem mindennapi előnyeit. Újabbakat nem igen találunk, s így csak örömmel üdvözölhetjük a Gellérthegy tetején felállított távcsöveket, amelyeket két forint ellenében bárki igénybe vehet. Eddig is népszerű és közismert, szép kilátást nyújtó hely volt a Citadella környéke, de most ezzel a külföldön már régóta jól bevált módszerrel hivatalosan is kilátóhelyé vált.

Természetesen Buda ezernyi pontjáról gyönyörködhetünk a kéklő párában úszó, vagy sziporkázóan csillogó, esti fényektől villódzó vagy az alkonyat sejtelmességébe vesző fővárosunk panorámájában megcsodálhatjuk a Dunát átszelő karcsú hidakat, kereshetjük az ismerős épületeket, megpróbálhatunk tájékozódni a budai hegykoszorú zöldellő csúcsai közt. De talán nem ártana a régiiek mellé egy-két újabb kilátótoronyt építeni a város közismerten szép kilátást nyújtó pontjaira. Jőmagam például a Hármashatárhegyen is jártam e cikk megírása előtt, abban a reményben, hogy a közkedvelt kirándulóhely valamelyik magaslatán találok egy ilyen építményt. Nem találtam, s bár némi kárpótolt a hegyről elnevezett, csupaüveg étterem ablakain élménnyel telt látvány és az udvarias kiszolgálás, ez mégsem ugyanaz az élmény, mint amit egy kilátótorony képes nyújtani. Már csak azért sem, mert az I. osztályú éttermet — bármilyen kiváló is — a fenti célokra kicsit költséges igénybe venni.

Köztudott, hogy a jó bornak is kell cégér. Ugy érzem, hogy olyan adottságokkal, amellyel kevés város dicsekedhet, és nekünk ingyen kínálja a természet, nem sáfarkodunk kellőképpen.

Szathmáry-Király Erzsébet

Fotó: Székely Iván